کارگاه‌های مجازی برای کودکان

کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، چهار کارگاه مجازی برای کودکان با نیازهای ویژه در فصل بهار ۱۴۰۰ برگزار می‌کند. به گزارش جام جم، کارگاه‌های قصه‌گویی، کاردستی، نقاشی و اریگامی برای کودکان دارای آسیب بینایی و شنوایی، جسمی حرکتی، ذهنی و اوتیسم طراحی شده است. ثبت‌نام در این کارگاه‌ها تا ۲۱ اسفند ادامه دارد و زمان شروع کارگاه‌ها ۲۱ فروردین سال ۱۴۰۰ تعیین شده است.

پیش تولید «مرغ بیست میلیونی»

فیلم سینمایی «مرغ بیست میلیونی» به کارگردانی حامد صلح میرزایی وارد مرحله پیش تولید شد. به گزارش جام جم، این فیلم به تهیه‌کنندگی قدرت ا... صلح‌میرزایی به زودی با انتخاب کامل عوامل و بازیگران، مقابل دوربین خواهد رفت. مرغ بیست میلیونی، ماجرای دو جوان جویای کار را روایت می‌کند که در این مسیر موقعیت‌های کمیکی گریبان آنها را می‌گیرد. تاکنون حضور میرطاهر مظلومی و مهدی نامداری در این پروژه قطعی شده است.

ضمایر [من]

نسبتا از نفس افتاده!

ژان لوک گدار بعد از ۷۰ سال باسینما خداحافظی کرد

معمولا می‌گویند آبی از منتقدان در فیلمسازی و کارگردانی، گرم نمی‌شود. البته این را هم اغلب خود سینمایی‌ها و فیلمسازانی می‌گویند که عقبه رسانه‌ای، مطبوعاتی، نقد و تحلیلی ندارند و یکراست فعالیت‌شان را در سینما آغاز کردند و طبیعتا هم چندان دل خوشی از نقد و منتقد ندارند. با این حال چهره‌هایی چون ژان لوک گدار، فرانسوا تروفو و دیگر منتقدان و تحلیلگران مجله کایه دو سینما که موج نوی فرانسه را پایه ریزی کردند، بهترین نقیض‌ها در این زمینه هستند و می‌توانند به منتقدان و رسانه‌ای‌هایی که قصد فیلمساز شدن دارند، انگیزه خوبی دهند.

تازه‌ترین خبر از ژان لوک گدار، کارگردان فیلم موج نویی «از نفس افتاده»، حکایت از خداحافظی او از دنیای سینما دارد. او به تازگی در گفت‌وگویی اعلام کرد پس از ساخت دو فیلم دیگر، از سینما خداحافظی خواهد کرد.

گدار طی مکالمه ۸۵ دقیقه‌ای اخیر خود با جشنواره بین‌المللی فیلم کرالا، برنامه خود را برای کناره گیری از کارگردانی پس از دو پروژه بعدی خود تأیید کرد و گفت: «من» در حال پایان دادن به زندگی سینمایی‌ام هستم. بله منظورم کار فیلمسازی است، پس از ساخت دو فیلمنامه دیگرم این کار را انجام خواهم داد. بعد از این دو پروژه می‌گویم، خداحافظ سینما.

این فیلمساز ۹۰ ساله که سابقه سینمایی‌اش به هفت دهه می‌رسد، در پاسخ به این پرسش که دو فیلمنامه نهایی‌اش در چه مرحله‌ای قرار دارد، گفت: یکی از این فیلمنامه‌ها هم اکنون در مرحله تولید قرار دارد و در مشارکت با شبکه آرته ساخته می‌شود و آن فیلمنامه دیگر هم عنوانش «جنگ‌های مسخره» است.

گدار تابستان گذشته و در اوج شیوع ویروس کرونا در یک مسترکلاس مجازی به یاد ماندنی با لیونل بایر، رئیس گروه سینما در دانشگاه هنر و طراحی ECAL لوزان ظاهر شد. این کارگردان در آن زمان پروژه‌های جدیدی را برای کار انتخاب کرد و گفت بیماری همه‌گیر کرونا تأثیر غیرمستقیمی بر کار جدید او خواهد گذاشت.

ژان‌لوک گدار زاده ۳ دسامبر ۱۹۳۰ پاریس کارگردان، فیلمنامه‌نویس و منتقد سینمایی فرانسوی-سوئیسی است. او یکی از پیشگامان جنبش سینمایی موج نوی فرانسه است و مسلما تاثیرگذارترین فیلمساز فرانسوی دوران پساجنگ است.

کارگردان فیلم‌هایی چون تحقیر، آلفاویل، پیرو خله، زنانه مردانه، نام کوچک: کارمن، در ستایش عشق، فیلم سوسیالیسم و... طی دوران فعالیت سینمایی موفق به کسب جوایز متعددی از جمله یک خرس طلا و دو خرس نقره از جشنواره برلین، یوزپلنگ افتخاری از جشنواره لوکارنو و شیر طلای جشنواره ونیز شده است. او سال ۲۰۱۰ نیز جایزه اسکار افتخاری را به خاطر خدماتش به دنیای سینما دریافت کرد.

سوزان سانتاگ، نویسنده و نظریه‌پرداز ادبی گدار را با پابلو پیکاسو و آرنولد شونبرگ به‌عنوان قهرمان‌های فرهنگی عالی زمان ما مقایسه کرده و ریچارد رود منتقد هم درباره او می‌گوید: «سینما به دو بخش قبل از گدار و بعد از گدار تقسیم می‌شود.»

آخرین نسخه از اصلاحات قانون حمایت از مالکیت فکری در ایران معطل چیست؟

داستان حقوق مولفان در ایران

فاطمه ترکاشوند

ادبیات و هنر

هفته قبل به «یارانه» به عنوان اولین مساله در فهرست مسائل صنعت نشر کشور و آسیب‌شناسی آن پرداختیم. امروز با دومین موضوع بسیار عمیق و مفصل و چندپهلو، فهرست این آسیب‌شناسی را ادامه می‌دهیم تا روشن شود ابعاد مساله «رعایت حقوق مولف» یا همان «کپی‌رایت» تا چه اندازه پروپیمان است. گرچه مسأله کپی‌رایت فراتر از صنعت نشر، مسائل عمده‌ای در عرصه فرهنگ و هنر کشور را در برمی‌گیرد اما تعیین تکلیف آن در عرصه نشر، امروز سرنوشت‌سازتر از همیشه در میان صاحب‌نظران مطرح است. از یک سو باید به نقش کپی‌رایت به ساماندهی صنعت نشر بیندیشیم و از سوی دیگر حواس‌مان باشد پیوستن به کنوانسیون های جهانی، اوضاع‌مان را بدتر نکند. در این پرونده به ابعاد مختلف این داستان خواهیم پرداخت.

کپی رایت

- مساله کاغذ
- شیوه پرداخت یارانه
- ارتباط با سایر حوزه‌های تولید محتوا
- به‌روزرسانی با کسب‌وکارهای نوین
- اعتباربخشی‌های مدیریت دولتی
- ارتباط‌های بین‌المللی
- نمایشگاه کتاب و رویدادهای ترویجی
- فرصت‌ها و تهدیدهای اینترنت

وقتی ویکتور هوگو خواست حقوق کتاب‌هایش بیرون از فرانسه هم به خودش برسد

هشدار ناشر هلندی به ملکه ویلهلمینا

اغلب ویکتور هوگو را تنها با معروف‌ترین رمان‌هایش از جمله «بینوایان» می‌شناسیم ولی شاید کمتر از خودمان پرسیده باشیم «واقعا چه چیزی از او، ویکتور هوگو ساخت؟» هوگو در کوران وقایع ابتدای قرن نوزدهم فرانسه و تلاطم‌های جمهوری سوم، یک فعال سیاسی، اجتماعی و حقوقی بود. همین جایش خیلی مهم است. ایجاد قوانین و سازمان‌های بین‌المللی جهت حمایت از حقوق مولفان، پیش‌وبیش از همه به تحریک ویکتور هوگو اتفاق افتاد. اولین قانون حمایت از حقوق مولف یا همان کپی‌رایت سال ۱۷۱۰ میلادی در انگلستان وضع شد. از همان زمان به مرور کشورهای دیگر هم مانند آمریکا سال ۱۷۹۰ و فرانسه هم اندکی بعدتر، قوانین داخلی خود را برای حمایت از حقوق پدیدآورندگان آثار خلاقه به تصویب رساندند اما مشکل آنجا بود که همه این قوانین صرفا در درون مرزهای کشورها، کارگر می‌افتاد و این در حالی بود که جریان ترجمه در اروپا و آمریکا به تندی می‌تاخت و صنعت نشر جهان داشت توانمندی‌های گسترده‌تر خود را باز می‌شناخت. برای همین بود که ویکتور هوگو، نویسنده‌ای که شهرتش تا کشورهای همسایه فرانسه در اروپا نفوذ داشت، تلاش کرد با بسترسازی برای تصویب کنوانسیونی جهانی از حقوق مولفان در کشورهای دیگر هم دفاع کند اما این اتفاق تا اواخر قرن نوزدهم عملی نشد. سال ۱۸۸۶ برای اولین بار کنوانسیون برن به امضای کشورهایی چون فرانسه، آلمان، ایتالیا، اسپانیا، انگلستان و برخی دیگر از کشورهایی اروپایی رسید. این قانون، بیش از آن که شبیه نسخه پیشکسوت انگلیسی خود که تنها از حقوق اقتصادی مولفان حراست می‌کرد، باشد به مدل فرانسوی آن شبیه بود و سعی داشت آثار خلاقه را هم از حیث اقتصادی و هم از حیث معنوی مورد حمایت قرار دهد. با این حال این کنوانسیون جهانی از همان اول مخالفان پروپاقرصی هم داشت. حدود ۱۵۰ سال پیش وقتی تازه ۱۰ سال از پیوستن کشورها یکی پس از دیگری به این کنوانسیون می‌گذشت، «آلبرتوس ویلهلم سیجتوف» یکی از ناشران هلندی به خانم «ویلهلمینا»، ملکه وقت کشورش نامه نوشت و اخطار داد امضای او زیر برگه الحاق به این قانون جهانی می‌تواند به قیمت جان صنعت نشر هلند تمام شود. از آن زمان تاکنون اما بسیاری از کشورهای جهان پذیرفته‌اند با تمام معایبی که امضای کنوانسیون برن می‌تواند دامنگیر صنایع نشر کشورهای کوچک کند به آن بپیوندند. ۱۷۹ کشور در جهان هم‌اکنون عضو برن هستند و ایران در شمار معدود کشورهایی است که هنوز به برن ملحق نشده است.

> اولین قانون مدون برای حمایت از حقوق مولفان و مصنفان و هنرمندان که به حوزه مالکیت فکری باز می‌گردد مربوط به سال ۱۳۴۸ است اما آیین‌نامه اجرایی آن تا دی‌ماه ۱۳۵۰ طول کشید و تنها در سال ۱۳۵۲ بود که قانون تلاش کرد تا ترجمه و تکثیر کتب نشریات و آثار صوتی را به رسمیت بشناسد

آخرین نسخه از اصلاحات قانون حمایت از مالکیت فکری در ایران معطل چیست؟

داستان حقوق مولفان در ایران

هرچند عموما عبارت کپی‌رایت ما ایرانی‌ها را به یاد حوزه نشر و کتاب می‌اندازد اما چه در جهان و چه در ایران، داستان رعایت حقوق معنوی و اقتصادی از مالکیت علائم تجاری آغازشده و سپس مالکیت فکری سرایت کرده است. سال ۱۳۰۴ برای اولین بار در ایران قانون ثبت علائم تجاری تصویب شد تا از حقوق مالکان در حوزه‌های تجاری حمایت کند. اما اولین قانون مدون برای حمایت از حقوق مولفان و مصنفان و هنرمندان که به حوزه مالکیت فکری بازمی‌گردد، مربوط به سال ۱۳۴۸ است اما آیین‌نامه اجرایی آن تا دی ۱۳۵۰ طول کشید و فقط سال ۱۳۵۲ قانون تلاش کرد تا ترجمه و تکثیر کتب، نشریات و آثار صوتی را به رسمیت بشناسد و همین قانون مصوب سال ۵۲ تا اواخر دهه ۷۰ به نظر کافی می‌رسید اما با آغاز عصر ویدئو و سرعت پیش‌روی رایانه‌ای و سپس دیجیتالی‌شدن در همه حوزه‌ها از جمله نشر، نیاز به تغییر و اصلاح قوانین بیشتر حس شد.

چرا قانونگذاری جامانده؟

سال ۱۳۷۹ حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم‌افزارهای رایانه‌ای در اصلاحیه قانون قبلی قرار گرفت اما برای ناشران کتاب آورده جدیدی نداشت و البته آیین‌نامه اجرایی این قانون تا سال ۱۳۸۳ هم به‌طول انجامید. این قوانین به علاوه سایر مصوبات در حوزه ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و تجارت الکترونیک، پایه‌های ساختاری حمایت از مالکیت فکری در کشور را تشکیل می‌دهد که در درون مرزهای ایران، عملگر و کارآمد است. سال ۱۳۹۰ پیش‌نویس «لایحه جامع حمایت از حقوق مالکیت ادبی و هنری و حقوق مرتبط با آن» از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به مجلس تقدیم شد و تا تابستان گذشته همچنان در اثنای طرح در کمیسیون‌های تخصصی مجلس از جمله کمیسیون حقوقی و فرهنگی بوده است.

چرا عضو وایپو هستیم اما برن نه؟

با این حال درست ۲۰ سال پیش در سال ۲۰۰۱ ایران به عضویت سازمان جهانی مالکیت فکری معروف به «وایپو» (WIPO) درآمد و از آن زمان تاکنون برخی توافق‌نامه‌های بین‌المللی در این حوزه را پذیرفته است اما از آنجا که تجارت جهانی با همان WTO حضور دارد در میان امضاکنندگان (TRIPS) هم نیست. موافقت‌نامه‌ای که امضاکنندگان جهانی در قوانین مربوط به انواع مالکیت فکری ملزم و سازمان تجارت جهانی را امکان‌پذیر می‌کند. با این جهان نیز مدت زیادی نیست که عضویت در کنوانسیون متحده آمریکا حدودا ۲۰ سال است که به این کنوانسیون داخلی کشورش هنوز برای بسیاری از صاحبان آثار خلاقه داخلی این کشور برای حراست از حقوق خود بهره می‌برند.

عضویت در برن به نفع چیست؟

اغلب کشورهای آسیایی و به‌خصوص منطقه خاورمیانه به عضویت این کنوانسیون درآمده‌اند. قطر و ارمنستان کشورهای مقدم در سال ۲۰۰۰، سوریه و امارات متحده عربی در ۲۰۰۴، ازبکستان در سال ۲۰۰۵، یمن در سال ۲۰۰۸ و افغانستان شده‌اند. درباره این که پیوستن به برن تا چه اندازه می‌تواند توسعه باشد در میان صاحب نظران جهانی توافق چندانی

تجربه کره جنوبی چه می‌گوید؟

هاجون چَنگ، یکی از استادان و نظریه‌پردازان اقتصاد در فصل ششم کتابش با عنوان «عرضه نرم‌افزار و اتفاقاتی می‌پردازد که کره جنوبی را یک سال پس از توافق‌نامه تریپس و عضویت در سازمان تجارت جهانی هم پس از شرح وضعیت کره در دهه ۸۰ میلادی و «پ آن توضیح می‌دهد: «من فرزند خانواده مرفهی که علاقه‌مند بود، تعدادی کتاب خارجی داشتم اما بیشتر تکثیر شده بود. بدون این کتاب‌های قاچاقی، هرگز نه شوم و نه می‌توانستم در آنجا دوام بیاورم.» چنگ، تلاش فکری را به عنوان یکی از قطعات پازل اقتصاد جهانی سه موفقیت‌های اقتصادی کره جنوبی پیش چشم مخاطب

خطر نزدیک شدن به کنوانسیون برن

«مخالفان پیوستن به کنوانسیون برن زیادتر از موافقان آن هستند.» این جمله را لادن حیدری، مدیرکل دفتر حقوقی وزارت ارشاد در گفت‌وگو با تسنیم در ابتدای دولت دوازدهم گفته بود. اما حالا چند سالی هم از آن روزها در سال ۹۳ می‌گذرد و حتی برجام هم برای تحریم‌ها کار چندانی نکرده است و تعداد مخالفان پیوستن به برن، بیش از قبل و مخالفت‌هایشان سخت‌تر هم شده است. سید عباس حسینی‌نیک، استاد دانشگاه و پژوهشگر حوزه مالکیت فکری معتقد است در شرایطی که کشور در تحریم به سر می‌برد، حتی نزدیک شدن به کنوانسیون برن هم خطرناک است و درباره لایحه جدیدالوصول به مجلس شورای اسلامی هم بر همین اساس موضعی مخالف دارد و تصریح می‌کند متأسفانه لایحه فعلی مالکیت فکری بر اساس الحاق به برن نوشته شده است. حسینی‌نیک، ضمن تصریح بر موافقت خود با ضرورت وضع و رعایت قوانین مربوط به مالکیت فکری می‌گوید: «بحث بر سر عضو شدن در کنوانسیون برن بسیار است، اما من خود موافق پیوستن به کنوانسیون برن هستم؛ چراکه جزو اصول حقوق مالکیت فکری است. من موافقم اما معتقدم در شرایط تحریم این اقدام بسیار خطرناک است. پیوستن به کنوانسیون برن در شرایط عادی می‌تواند خوب باشد، نه در شرایط جنگ. در شرایط جنگ و تحریم بسیار خطرناک است. در شرایط عادی همه کشورها پیوستند ما هم می‌توانیم بپیوندیم. اما در شرایط تحریم به هیچ‌وجه حتی نزدیک کنوانسیون هم نباید بشویم. ما همین امروز هم مشکلات فراوان داریم. من سال‌هاست در حوزه نشر حقوقی بین‌الملل فعال هستم، با ناشران بسیاری هم مراوده داشته‌ام، اما اکنون سه سال است حتی با ما ملاقات هم نمی‌کنند چه رسد به این‌که حق انتشار کتاب به ما بفروشند. آنها می‌گویند دفتر انتشاراتتان را از ایران به ترکیه یا دبی انتقال دهید تا بتوانیم مراودات مالی داشته باشیم.» این استاد دانشگاه در ادامه این گفت‌وگو با تسنیم اظهار می‌کند: «کسانی که در بخش بین‌الملل کار می‌کنند، می‌دانند ما به‌شدت تحریم هستیم. کنوانسیون برن به هیچ‌وجه نمی‌شود هیچ جامعه‌ای را از برن است، ولی آمریکایی‌ها این کار را می‌کنند، اصلا دلیل ندارند و بگوییم ما باید مانند سایر کشورها عمل کنیم، نه چنین عادی شد، بتوان این را پذیرفت، اما در شرایط تحریم، آمریکایی نیستیم حاضر نیستند نه رایت کتاب‌ها را به ما بدهند و نه انجام دهند، چطور می‌توان تصور کرد وقتی عضو شدیم و دست روز دنیا هم نیاز داریم، کتاب‌های ناشران خارجی را در ایران منتشر داد. وقتی آمریکایی‌ها حتی واردات این کتاب‌ها را به کشور ما کنوانسیون شویم دائم باید در دیوان کیفری بین‌المللی پاسخ ناشران خارجی نقض شده است.»

سینما [راش]

وضعیت مبهم اکران ۱۴۰۰

کارگردان فیلم «شاه‌ماهی» با اشاره به این‌که این فیلم سینمایی آماده نمایش است، بیان کرد: وضعیت اکران در سال آینده هنوز مشخص نیست و صف طولانی از فیلم‌های آماده اکران به وجود آمده است.

نادر مقدس، تهیه‌کننده و کارگردان سینما در گفت‌وگو با مهر با اشاره به آمادگی فیلم سینمایی شاه‌ماهی برای اکران عمومی گفت: فعلا تصمیم نهایی برای زمان اکران عمومی این فیلم را نگرفته‌ایم. منتظریم ببینیم چه شرایطی به‌وجود می‌آید تا برنامه‌ریزی دقیق‌تری برای اکران عمومی شاه‌ماهی داشته باشیم. ما هم مانند دیگر سینماگران در صف اکران هستیم. در حال حاضر که جشنواره فیلم فجر به پایان رسیده است، باید دید برنامه اکران نوروزی چیست و به کجا می‌رود.

او تاکید کرد: اگر شرایط مناسبی فراهم شود، این فیلم را اکران عمومی می‌کنم، البته تاکید می‌کنم شاه‌ماهی آماده نمایش است، فقط باید شرایط مناسب برای اکران به‌وجود آید.

این کارگردان سینما بیان کرد: در حال حاضر فیلم‌های بسیاری در نوبت اکران هستند. این یک معضل و مشکل برای سینماگران شده است. معلوم نیست با این تعداد فیلم و البته فیلم‌هایی که در سال جدید به صف اکران اضافه شده‌اند، چگونه می‌توان برای اکران برنامه‌ریزی کرد.

مقدس با تاکید بر آن که معلوم نیست وضعیت اکران در سال آینده چگونه خواهد بود، توضیح داد: امیدوارم شورای صنفی نمایش، تصمیم درستی برای اکران عمومی فیلم‌ها بگیرد تا بتوان بخشی از این مشکلات را برطرف کرد.

او گفت: مساله این است که همچنان ترس از اکران، هم برای فیلمسازان و هم برای مخاطبان وجود دارد. مخاطب با نگرانی به سمت سالن‌های سینما می‌رود، شاید در تهران این مساله کمی حل شده باشد اما در شهرستان‌ها همچنان مردم می‌ترسند به سینما بروند؛ البته این را هم باید بگویم که دوستان سالن‌دار به‌خوبی پروتکل‌های بهداشتی را رعایت می‌کنند اما مخاطبان سینما، سینما رفتن و فیلم دیدن را یک تفریح می‌دانند و اگر نتوانند آنچه انتظار دارند را از سینما به‌دست بیاورند، کمتر به سمت فیلم دیدن می‌روند. با این وضع چندان امیدوار نیستم مردم با این شرایط مانند گذشته به سینما بیایند.

مقدس توضیح داد: مردم و مخاطبان سینما بیش از یک سال است عادت کرده‌اند فیلم‌های تولید شده را از طریق اکران آنلاین و پلتفرم‌های مختلف دنبال کنند و کمتر تمایل دارند در سینما فیلم ببینند. البته این را هم باید بگویم آنچه این روزها سینما در حال تجربه آن است، بحرانی است که سینمای کل دنیا با آن گریبانگیر است و تنها مختص ایران نیست. امیدوارم سینما هرچه سریع‌تر به حالت قبلی خود بازگردد.